

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය 2024 ජූලි

යෝජිත උත්තර

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය (FAR)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2024 ජූලි

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය

යෝජිත උත්තර

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න 4
(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය - 01

(a)

වාර්තාකරණ අස්තිත්වයක් යනු

මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමට අවශ්‍ය වන හෝ තෝරා ගන්නා ලද ආයතනයකි. මෙය සමාගමක් වැනි තනි අස්තිත්වයක් හෝ ආයතනයක කොටසක් හෝ ආයතන සමූහයක් විය හැක.

ආර්ථික සම්පතක් යනු

ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ජනනය කිරීමේ හැකියාවක් ඇති අයිතියයි.

ආර්ථික සම්පතක පහත ප්‍රධාන ලක්ෂණ ඇතුළත් වේ:

ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ජනනය කිරීමේ හැකියාව : ආයතනයට මුදල් හෝ වෙනත් ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ගලා ඒමට සෘජුව හෝ වක්‍රව දායක වීමේ හැකියාව අදාළ සම්පතට තිබිය යුතුය.

පාලනය: ආයතනයට එම අදාළ සම්පත පාලනය කළ හැකි විය යුතුය. එනම් ආයතනයට සම්පත භාවිතා කිරීමේ හැකියාව තිබිය යුතු අතර එයින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභවලට ප්‍රවේශ වීම අන් අයට සීමා කළ හැකි විය යුතුය.

අයිතිය: ආර්ථික සම්පත නියෝජනය කරන්නේ ආයතනය සතු අයිතියක් වන අතර එය නීත්‍යානුකූල, ගිවිසුම්ගත හෝ ස්ථාපිත කරන ලද භාවිතයන් මත පදනම් විය හැකිය.

(ලකුණු 03 යි)

(b) පොදු පරමාර්ථ මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ අරමුණ වන්නේ වාර්තාකරණ ඒකකයක දැනට සිටින සහ අපේක්ෂිත ආයෝජකයින්ට, ණය සපයන්නන්ට සහ අනෙකුත් ණය හිමියන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා වාර්තාකරණ ඒකකය පිළිබඳ ප්‍රයෝජනවත් වන මූල්‍ය තොරතුරු සැපයීමයි.

(ලකුණු 02 යි)

(මුළු ලකුණු 05 යි)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය - 01

(a)

1. **මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනය** - මූල්‍යකරණය හරහා ලබා ගත් හෝ මෙහෙයුම් හෝ ආයෝජන හරහා උත්පාදනය කරන ලද මුදල් වලින් භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය හෝ සේවා සැපයීම සඳහා ආයතනයක් වෙන් කර ඇති අරමුදලයි.
2. **මානව ප්‍රාග්ධනය** - ආයතනයක් තුළ සිටින පුද්ගලයින්ගේ නිපුණතා, හැකියාවන් සහ පළපුරුද්ද මෙන්ම නවෝත්පාදනය සඳහා ඔවුන්ගේ අභිප්‍රේරණයන් ඇතුළත් වේ.
3. **ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය** - වාතය, ජලය, භූමිය ඛනිජ ද්‍රව්‍ය සහ පරිසර පද්ධති වැනි භාණ්ඩ හෝ සේවා සපයන සියලුම පුනර්ජනනීය සහ පුනර්ජනනීය නොවන පාරිසරික සම්පත් සහ ක්‍රියාවලීන් නියෝජනය කරයි.

(ලකුණු 03 යි)

(b)

- සංවිධානය පිළිබඳ පුළුල් දැක්මක් ලබා දීම - සංකලිත වාර්තාකරණයේ අරමුණ වන්නේ සංවිධානයක උපාය මාර්ග, පාලනය, කාර්ය සාධනය සහ අපේක්ෂාවන් කෙටි කාලීන, මධ්‍ය කාලීන සහ දිගු කාලීන වශයෙන් වටිනාකම් නිර්මාණය සඳහා දායක වන ආකාරය පිළිබඳ පරිපූර්ණ වික්‍රයක් ඇල්මක් දක්වන පාර්ශවයන් වෙත සැපයීමයි.
- වගවීම සහ භාරකාරත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා - මූල්‍ය සහ මූල්‍ය නොවන අංශ පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් කිරීමෙන්, සංකලිත වාර්තාකරණය මගින් විනිවිදභාවය සහ වගවීම ප්‍රවර්ධනය කරයි. මෙමගින් සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරකම් මගින් විවිධ ප්‍රාග්ධන ආකාරයන් භාවිතා කළ ආකාරය සහ බලපෑමට ලක්වන ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීමට ඇල්මක් දක්වන පාර්ශවයන් ඉඩ සලසයි.
- වඩා කාර්යක්ෂම සහ සඵලදායී ලෙස ප්‍රාග්ධනය වෙන් කිරීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනය සපයන්නන් හට ලබාගත හැකි තොරතුරුවල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම.
- සාංගමික වාර්තාකරණය සඳහා වඩාත් ඒකාබද්ධ හා කාර්යක්ෂම ප්‍රවේශයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- කෙටි කාලීන, මධ්‍යකාලීන හා දිගුකාලීන වශයෙන් වටිනාකම් නිර්මාණය කිරීමට සහාය වන සංකලිත සිතුවිලි, තීරණ ගැනීම් සහ ක්‍රියාවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

(ලකුණු 02 යි)

(මුළු ලකුණු 05 යි)

තුන්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය - 2.1

(a) 2024-03-31 දිනට විලම්භිත බදු වගකීම රු.1,290,000

(ලකුණු 03 යි)

(b) 2024-03-31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුලු බදු වියදම රු. 1,420,000

2024-03-31 දිනට විලම්භිත බදු වත්කම / වගකීම

තාවකාලික වෙනස්කම් ගණනය කිරීම

ඉඩම:

ගිණුම්කරණ ලියාහල වටිනාකම = රු. 8,000,000

බදු පදනම = රු. 8,000,000

තාවකාලික වෙනස = රු. 8,000,000 - රු. 8,000,000 = රු. 0

මෝටර් රථ:

ගිණුම්කරණ ලියාහල වටිනාකම = රු. 6,500,000

බදු පදනම = පිරිවැය - බදු අරමුණු සඳහා සමුච්චිත ක්ෂය වීම

බදු පදනම = රු. 12,000,000 - රු. 9,800,000 = රු. 2,200,000

තාවකාලික වෙනස = රු. 6,500,000 - රු. 2,200,000 = රු. 4,300,000

විලම්භිත බදු වගකීම් ගණනය කිරීම

විලම්භිත බදු වගකීම = තාවකාලික වෙනස × බදු අනුපාතය

විලම්භිත බදු වගකීම = රු. 4,300,000 × 30% = 1,290,000

2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා බදු වියදම්

ප්‍රවර්ථන බදු වියදම = බදු අය කළ හැකි ලාභය × බදු අනුපාතය

ප්‍රවර්ථන බදු වියදම = රු. 2,600,000 × 30% = 780,000

විලම්භිත බදු වියදම්

2024 මාර්තු 31 දිනට විලම්භිත බදු වගකීම = රු. 1,290,000

2023 අප්‍රේල් 1 දිනට විලම්භිත බදු වගකීම = රු. 650,000

විලම්භිත බදු වියදම = රු. 1,290,000 - රු. 650,000

විලම්භිත බදු වියදම = රු. 640,000

මුළු බදු වියදම = ප්‍රවර්ධන බදු වියදම + විලම්භිත බදු වියදම

මුළු බදු වියදම = රු. 780,000 + රු. 640,000

මුළු බදු වියදම = රු. 1,420,000

විලම්භිත බදු ගිණුම (රු.000)			
		ඉ/ගෙ/ශේෂය	650
ප/ගේ/ශේෂය	1,290	ලා/ලා	640
	1,290		1,290

(ලකුණු 02 යි)

(මුළු ලකුණු 05 යි)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය - 5.1

(රු.)	
ආයෝජනය	125,000
පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම	40,000
	165,000
ගුද්ධ වක්කම් (136,000x110%)	(149,600)
කීර්තිනාමය	15,400

(මුළු ලකුණු 05 යි)

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය - 2.2

(a) (a) ඉදිකිරීම් මත බරතැබූ සාමාන්‍ය පිරිවැය

බරතැබූ සාමාන්‍ය පිරිවැය = ගෙවීම් × බරතැබූ කාල සාධකය

1. XYZ බැංකු ණය :

$$\text{XYZ බැංකුවේ ණය ගැනුම් පිරිවැය} = 200,000 \times 13\% \times 11/12 = \text{වසරකට } 23,833$$

2. ABC බැංකු ණය :

ABC බැංකුවේ ප්‍රාග්ධනීකරණය කළ යුතු ණය ගැනීමේ පිරිවැය

$$= 200,000 \times 12\% \times 7/12 = 14,000$$

$$\text{ප්‍රාග්ධනීකරණය කළ යුතු ණය ගැනීමේ පිරිවැය} = 23,833,000 + 14,000,000$$

$$= 37,833,000$$

(ලකුණු 04 යි)

(b)

1. මෙය නොගලපන සිදුවීමකි. සමාගම විසින් 2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගොඩනැගිලි සහ උපකරණ ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය රු. මිලියන 50 හඳුනා නොගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සිදුවීමේ ස්වභාවය සහ මූල්‍ය බලපෑම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවක් ද ඇතුළුව, එම සිදුවීම මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සටහන්වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

2. මෙය ගලපන සිදුවීමකි. 2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා වන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ප්‍රසාද දීමනා ලෙස රු. මිලියන 12 වියදමක් ලෙස හඳුනාගත යුතුය.

3. මෙය නොගලපන සිදුවීමකි. සමාගම විසින් 2024 මාර්තු 31 වැනි දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ආයෝජනවල වටිනාකම ගැලපීම නොකල යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සිද්ධියේ ස්වභාවය සහ මූල්‍ය බලපෑම ඇතුළුව, මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සටහන්වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

4. මෙය නොගලපන සිදුවීමකි. අවසාන ලාභාංශය 2024 මාර්තු 31 වැනි දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වගකීමක් ලෙස සඳහන් නොකල යුතුය. ඒ වෙනුවට එය මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සටහන්වල හෙළිදරව් කළ යුතුය.

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(a)

පරිච්ඡේදය - 2.2

2024/03/31 දිනට ධාරණ අගය

ධාරණ අගය = පිරිවැය - සමුච්චිත ක්ෂය = 6,500,000 - 3,900,000 = 2,600,000

LKAS 36 ට අනුව, නැවත අයකර ගත හැකි අගය වත්කමක සාධාරණ අගයෙන් එය විකිණීම සඳහා යන වියදම් අඩුකළ පසු අගය සහ එම වත්කමේ භාවිතයට ගැනීමේ අගය යන අගයන් දෙකෙන් වැඩි අගයයි.

සාධාරණ අගය ඉවත් කිරීමේ පිරිවැය: රු. 2,300,000

භාවිතයට ගැනීමේ අගය: රු. 2,400,000

නැවත අයකරගත හැකි අගය:

නැවත අයකරගත හැකි අගය = රු. 2,300,000 හෝ රු. 2,400,000 න් වැඩි අගය = 2,400,000

හානිකරණ අලාභය = ධාරණ අගය - නැවත අයකරගත හැකි අගය
= 2,600,000 - 2,400,000 = 200,000

(ලකුණු 05)

(b)

	ප්‍රමිත මිල (රු.)	ගණදෙනු මිල (රු.)
වායු සමීකරණය	240,000	$(240,000/384,000) \times 360,000 = 225,000$
නඩත්තු කිරීම	144,000	$(144,000/384,000) \times 360,000 = 135,000$
	384,000	360,000

2024/03/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා අයහාරය = 225,000 + 67,500 = **292,500**

2025/03/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා අයහාරය = **67,500**

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 3.2

සීමිත Dots (පෞද්ගලික) සමාගම
 2024/3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

		රු. 000
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල්		
බදු හා පොලී පෙර ලාභය (30,300 – 8,075)		22,225
+/- ගැලපුම්		
පොලී		8,075
ක්ෂය වීම් (119,500 – (112,540 – 4,720))		11,680
මෝටර් රථ ඉවත්කිරීම් මත අලාභය (W – 1)		(8,020)
පාරිතෝශික සඳහා වෙන් කිරීම්		400
		34,360
(-) ආදායම් බදු ගෙවීම් (W -2)		(369)
		33,991
කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම්		
තොග වැඩි වීම	(6,816)	
වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ අඩුවීම	77,829	
වෙළෙඳ ගෙවිය යුතු දෑ වැඩි වීම	(2,900)	68,113
මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		102,104
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල්		
මෝටර් රථ ඉවත් කිරීමෙන් ලැබුණු මුදල්	8,500	
මෝටර් රථ මිලට ගැනීම (150,126 – (136,420 – 5,200))	(18,906)	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(10,406)
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල්		
ගෙවූ ණය පොලිය (W-3)	(8,225)	
දිගුකාලීණ ණය ලබා ගැනීම	5,000	
ගෙවූ ණය	(85,400)	
ගෙවූ ලාභාංශ	(1,873)	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(90,498)
කාලච්ඡේදයේ මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ වල ශුද්ධ වෙනස් වීම		1,200
2023 අප්‍රේල් 01 දිනට ආරම්භක මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		12,300
2024 මාර්තු 31 දිනට අවසන් මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		13,500

(W-1)

මොටර් රථ ඉවත්කිරීම් මත ලාභය

පිරිවැය	5,200	මුදල්	8,500
ලාභය	8,020	සමුච්චිත ක්ෂය	4,200
		වර්ෂය සඳහා ක්ෂය	520
	13,220		13,220

(W-2)

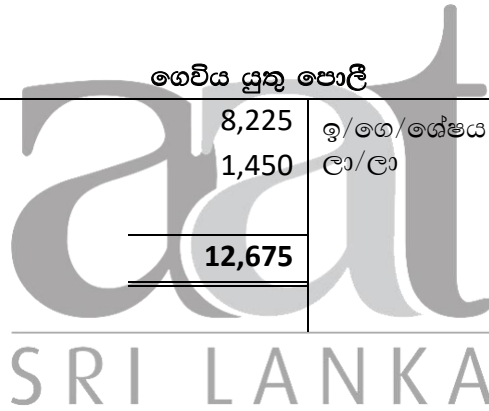
ආදායම් බදු ගිණුම

මුදල්	369	ඉ/ගෙ/ශේෂය	2,320
ප/ගේ/ශේෂය	2,241	ලා/ලා	290
	2,610		2,610

(W-3)

ගෙවිය යුතු පොලී

මුදල්	8,225	ඉ/ගෙ/ශේෂය	1,600
ප/ගේ/ශේෂය	1,450	ලා/ලා	8,075
	12,675		12,675

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

අටවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 3.1

(a)

සීමා සහිත ප්‍රින්ටින් සොලියුශන් පොදු සමාගම
2024/03/31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා
ලාභාලාභ හා විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය

		රු. '000
විකුණුම්		255,000
(-) විකුණුම් පිරිවැය		(124,000)
දළ ලාභය		131,000
අනෙකුත් ආදායම් (W-8)		9,100
වියදම් :		
- පරිපාලන වියදම් (W- 2)	58,432	
- බෙදාහැරීමේ වියදම් (W- 1)	35,800	
- මූල්‍ය වියදම් (W - 3)	27,100	(121,332)
බදු පෙර ලාභය		18,768
ආදායම් බදු (W - 9)		(5,600)
වර්ෂය සඳහා ලාභය		13,168
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් :		
- ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගමනය අතිරික්තය		3,000
මුළු විස්තීර්ණ ආදායම්		16,168

(ලකුණු 09)

(b)

සීමා සහිත ප්‍රින්ටින් සොලියුශන් පොදු සමාගම
2024/03/31 දිනට
මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

		රු. '000
<u>වත්කම්</u>		
ජංගම නොවන වත්කම්		
- දේපළ පිරිසික හා උපකරණ (සටහන 1)		90,568
ජංගම වත්කම්		
- තොගය	63,000	
- වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ	51,300	
- යන්ත්‍ර විකුණුම් මත ලැබිය යුතු මුදල	2,000	
- මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	22,356	
මුළු ජංගම වත්කම්		138,656

මුළු වත්කම්		229,224
හිමිකම් හා වගකීම්		
හිමිකම		
-ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධන	125,000	
- ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත	11,000	
- රඳවාගත් ඉපැයුම්	43,168	179,168
ජංගම නොවන වගකීම්		
- කල්බදු වගකීම		7,043.20
ජංගම වගකීම්		
- වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ	41,000	
- ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු	400	
- කල්බදු වගකීම	1,612.80	43,012.80
මුළු හිමිකම් හා වගකීම්		229,224

(ලකුණු 08)

(c)

සීමා සහිත ප්‍රින්ටින් සොලියුශන් පොදු සමාගම
2024/03/31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා
හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය

(රු. 000)

විස්තරය	ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත	රඳවාගත් ඉපැයුම්	එකතුව
2024-04-01 දිනට ශේෂය	125,000	8,000	30,000	163,000
වර්ෂය සඳහා ලාභය			13,168	13,168
ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය		3,000		3,000
2024-03-31 දිනට ශේෂය	125,000	11,000	43,168	179,168

(ලකුණු 03)

(d)

සීමා සහිත ප්‍රින්ටින් සොලියුශන් පොදු සමාගම
2024/03/31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා
දේපල පිරිසක හා උපකරණ

(රු. '000)

විස්තරය	ඉඩම්	ගොඩනැගිලි	යන්ත්‍ර	එකතුව
2023/04/01 දිනට ශේෂය	25,000	27,000	22,000	74,000
එකතු කිරීම්		38,400	10,000	48,400
ඉවත් කිරීම්			(6,000)	(6,000)
ප්‍රත්‍යාගණනය (ඉඩම්)	3,000			3,000
2024/03/31 දිනට ශේෂය	28,000	65,400	26,000	119,400
සමුච්චිත ක්ෂය				
2023/04/01 දිනට ශේෂය		15,000	8,800	23,800
ඉවත් කිරීම්			(1,800)	(1,800)

වර්ෂය සඳහා ක්ෂය		732	6,100	6,832
2024/03/31 දිනට සමුච්චිත ක්ෂය		15,732	13,100	28,832
2024/03/31 දිනට ධාරණ අගය				90,568

පෙරවැඩ:

(W-1) පරිපාලන වියදම්	
ශේෂ පිරික්සුම	51,600
ක්ෂය - ගොඩනැගිලි (W-6)	732
යන්ත්‍ර	6,100
	58,432

(W-2) බෙදාහැරීම් වියදම්	
ශේෂ පිරික්සුම	35,100
වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ සඳහා ප්‍රතිපාදනය (W-7)	700
	35,800

(W-3) මූල්‍ය වියදම්	
ශේෂ පිරික්සුම	25,100
කල්බදු පොලිය	2,000
	27,100

(W-4) ක්ෂය - යන්ත්‍ර	
ඉවත් කල යන්ත්‍ර (6,000/5 x 9/12)	900
නව යන්ත්‍ර (10,000/5)	2,000
පවතින යන්ත්‍ර	3,200
	6,100

(W-5)			
කල්බදු ණයහිමි ගිණුම			
මුදල්	3,344	කල්බදු	10,000
ප/ගෙ/ශේෂය	8,656	කල්බදු පොලී W-11	2,000
	12,000		12,000

(W-6) ක්ෂය - ගොඩනැගිලි	
නව ගොඩනැගිලි (38,400/50) x 3/12)	192
ශේෂය (27,000/50)	540
	732

(W-7) වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ සඳහා ප්‍රතිපාදනය			
ණයගැති	2,000	ඉ/ගෙ/ශේෂය	4,000
ප/ගෙ/ශේෂය	2,700	ලා/ලා	700
	4,700		4,700

(W-8) වෙනත් ආදායම්	
ශේෂ පිරික්සුම	8,300
ඉවත් කිරීම් මත ලාභය	800
	9,100

(W-9) ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු			
මුදල්	9,500	ඉ/ගෙ/ශේෂය	4,300
ප/ගෙ/ශේෂය	400	ලා/ලා	5,600
	9,900		9,900

(W-10) ඉවත් කිරීම්			
පිරිවැය	6,000	මුදල්	3,000
ලා/ලා	800	ණයහිමි	2,000
		සමුච්චිත ක්ෂය	1,800
	6,800		6,800

W -11 කල්බදු සටහන					
වර්ෂය	ඉ/ගෙ/ශේෂය	පොලිය	වාරිකය	ප්‍රාග්ධන කොටස	ශේෂය
1	10,000.00	2,000.00	3,344	1,344.00	8,656.00
2	8,656.00	1,731.20	3,344	1,612.80	7,043.20
3	7,403.20	1,408.64	3,344	1,935.36	5,107.84
4	5,107.84	1,021.57	3,344	2,322.43	2,785.41
5	2,785.41	557.00	3,344	2,786.00	-

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 04

		2023/2024	2022/2023
දළ ලාභ අනුපාතය	$= \frac{\text{දළ ලාභය}}{\text{විකුණුම්}} \times 100$	$= \frac{84,500}{210,000} \times 100$ = 40.24%	$= \frac{33,400}{99,500} \times 100$ = 33.57%
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය	$= \frac{\text{බදු පසු ලාභය}}{\text{විකුණුම්}} \times 100$	$= \frac{42,150}{210,000} \times 100$ = 20%	$= \frac{8,100}{99,500} \times 100$ = 8%
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	$= \frac{\text{ජංගම වත්කම්-තොගය}}{\text{ජංගම වගකීම්}}$	$= \frac{141,000-65,000}{67,250}$ = 1.13:1	$= \frac{76,400 - 35,000}{25,000}$ = 41,400 : 25,000
ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය	$= \frac{\text{සාමාන්‍ය ණයගැති ණයට විකුණුම්}}{\text{ණයට විකුණුම්}} \times 365$	$= \frac{30,500}{210,000} \times 365$ = දින 53	$= \frac{28,000}{99,500} \times 365$ = දින 103
තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය	$= \frac{\text{සාමාන්‍ය තොගය}}{\text{විකුණුම් පිරිවැය}} \times 365$	$= \frac{50,000}{125,500} \times 365$ = දින 145	$= \frac{37,500}{66,100} \times 365$ = දින 207
කොටසක ඉපයුම	$= \frac{\text{බදුපසු ලාභය}}{\text{සාමාන්‍ය කොටස් ගණන}}$	$= \frac{42,150}{1,250}$ = රු. 33.72	$= \frac{8,100}{1,250}$ = රු. 6.48

(ලකුණු 10)

(b) කළමනාකාරිත්වයට සාරාංශ වාර්තාව

1. දළ ලාභ අනුපාතය

- 2024: 40.24% හා 2023: 33.56%
- දළ ලාභ අනුපාතය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇති අතර, පිරිවැය කළමනාකරණය හේතුවෙන් ඇති වූ ලාභයේ වර්ධනය හෝ විකුණුම් මිල ඉහළ යාම මීට හේතු විය හැක. තවද මෙය වඩා හොඳ පිරිවැය පාලනයක්, පරිමාණකූල පිරිමැසුම් හෝ හිතකර වෙළඳපල තත්වයන් නිසා විය හැකිය.

2. ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය:

• **2024: 20.07% හා 2023: 8.14%**

• ශුද්ධ ලාභ අනුපාතිකයේ තියුනු ලෙස ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් කරන අතර ඊට හේතු ලෙස ඉහළ ලාභයක් පැවතීම මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ යාම සහ ඉහළ විකුණුම් පරිමාවන් හේතු විය හැකිය. ලාභයට සාපේක්ෂව පොලී වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීම ද මෙම ඉහළ යාමට දායක වී ඇත.

3. ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය

• **2024: 1.13 හා 2023: 1.64**

• ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය අඩු වී ඇති අතර එමගින් සමාගමට එහි කෙටි කාලීන වගකීම් පියවීමට සාපේක්ෂව අඩු ද්‍රවශීල වත්කම් ඇති බව පෙන්නුම් කරයි. මීට හේතු විය හැක්කේ ජංගම වගකීම් වල වැඩි වීමක් හෝ අඩු වාසිදායක ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයකි.

4. ණය ගැති එකතු කිරීමේ කාලය

• **2024: දින 53 හා 2023: දින 103**

• ණය ගැතියන්ගේ එකතු කිරීමේ කාලය වැඩි වීම මගින් ලැබිය යුතු මුදල් එකතු කිරීම වේගවත් බව පෙන්වන අතර එමගින් මුදල් ප්‍රවාහ කළමනාකරණයට ධනාත්මක බලපෑමක් පෙන්වයි. මෙය වැඩිදියුණු කළ ණය පාලනය හෝ ශක්තිමත් පාරිභෝගික සබඳතා නිසා විය හැකිය.

5. තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය

• **2024: දින 145 හා 2023: දින 207**

• තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය අඩු වී ඇති අතර ඉන් පෙන්වන්නේ තොග ඉක්මනින් විකුණුම් බවට පරිවර්තනය වන බවයි. ඊට හේතු ලෙස තොග කළමනාකරණය කාර්යක්ෂම වීමත් ඉහළ විකුණුම් පැවතීමත් පෙන්විය හැකිය.

6. කොටසක ඉපයුම (EPS):

• **2024: රු.33.72 හා 2023: රු.6.48**

• කොටසක ඉපයුම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇති අතර, සමාගමේ ඉහළ ලාභයක් පිළිබිඹු කරයි. මෙය ආයෝජකයින්ට ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කළ හැකි අතර, කොටසකට ඉහළ වෙළඳපල වටිනාකමක් ඇති කරයි.

(ලකුණු 05)
(මුළු ලකුණු 15)

දහවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 5.2

සීමා සහිත රාමා සමූහය
 2024/03/31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා
 ඒකාබද්ධ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය

(රු.'000)

විකුණුම් (800,000 + 500,000 – 144,000)		1,156,000
(-) විකුණුම් පිරිවැය (465,000 + 225,000 – 144,000)		(546,000)
උපලබ්ධි නොවූ ලාභ (7,500)		(7,500)
දළ ලාභය		602,500
අනෙකුත් ආදායම්		
කළමනාකරණ ගාස්තු හා පොලී ආදායම් (3,600+1,200-3,600) – 1,200)		-
දේ.පි.උපකරණ ඉවත්කිරීම් ලාභ (9,500 +1,900 -800)		10,600
		613,100
වියදම්		
බෙදාහැරීමේ වියදම් (64,000 + 134,000)	(198,000)	
පරිපාලන වියදම් (114,000+98,000-160-3,600)	(208,240)	
මූල්‍ය වියදම් (12,000+21,000-1,200)	(31,840)	(438,040)
අනෙකුත් වියදම් - හානිකරණය		(2,000)
බදු පෙර ලාභය		173,060
ආදායම් බදු (41,000 + 5,100)		(46,100)
වර්ෂය සඳහා ලාභය		126,960
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් (14,000 + 3,200)		1,800
මුළු විස්තීර්ණ ආදායම්		128,760

(W-1) උපලබ්ධි නොවූ ලාභ = $\frac{45,000 \times 20}{120} = 7,500$

(W-2) ක්ෂය = $8,000 \times \frac{1}{5} = 1,600$

= $7,200 \times \frac{1}{5} = \frac{1,440}{160}$

(මුළු ලකුණු 10)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)